

La singular relació del Ritz amb Girona

crònica

Enguany l'Hotel Ritz de Barcelona celebra el 80è aniversari de la seva inauguració. S'han programat un seguit d'actes que faran memòria del que ha estat aquest establiment en la vida social, artística, política, literària i cultural de la ciutat i la seva projecció exterior. Se n'ha editat un llibre commemoratiu i s'han programat exposicions relacionades amb l'hotel i la seva història.

Els actes previstos es van iniciar amb un record al fundador de la societat que va fer possible el Ritz, i és en aquest primer moment que s'encetà la singular relació amb les nostres comarques. En efecte, el promotor de l'esmentada societat va ser Francesc Cambó i Batlle, possiblement la figura política gironina més notable d'aquest segle.

L'any 1910 s'havia inaugurat el Ritz de Madrid, i Francesc Cambó va decidir promoure «un hotel de categoria internacional segons l'estil dels més remarcables, luxosos i reeixits del continent», tal com escriu Àngel Miguelsanz en el llibre *El Ritz de Barcelona*. El polític gironí, en efecte, coneixia perfectament el que suposaria per a la ciutat i Catalunya disposar d'un equipament hotel·ler d'aquest nivell. Amb l'horitzó d'una exposició internacional, prevista per a l'any 1929, calia aquesta infraestructura. Cambó va mobilitzar els seus amics del món financer català per promoure i endegar la construcció de l'hotel. El 16 de juny de 1917 es constituí la societat Hotel Ritz de Barcelona SA, de la qual el mateix Cambó era un dels accionistes fundadors. El capital



social era de quatre milions de pessetes, i es procedí a comprar el solar de l'antic teatre Calvo i Víco, en el xamfrà de la Gran Via amb el carrer Roger de Llúria. Cal dir que no va ser fàcil assolir el capital previst. La societat catalana no devia veure clares les possibilitats de negoci de l'empresa o, tal volta, especialment el sector hotel·ler, en temia la competència.

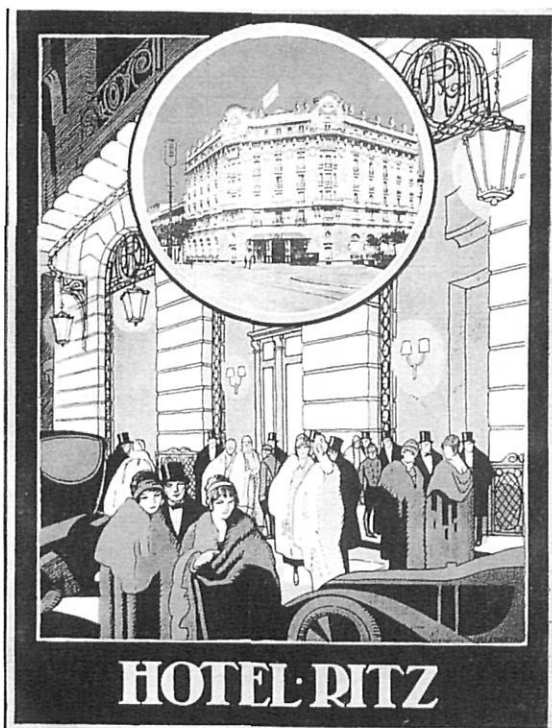
La «fórmula Ritz»

Cambó, persona que coneixia perfectament els grans hotels internacionals, va decidir que el nou establiment català garantís el seu servei al nivell de l'anomenat «gran luxe», i va optar per la «fórmula Ritz».

Monique Ritz, nora del creador d'aquest model, assenyala els criteris emprats pel seu sogre: «bon gust, perfecció en tots els serveis amb la finalitat d'aconseguir que tothom es trobi a casa seva quan és fora».

I és que, efectivament, va existir un «senyor Ritz», exactament Cesar Ritz: nascut al cor de la Suïssa germànica, a la petita població de Niederwald, fill d'una família de camperols, deixà els camps i va anar pujant els esglaons de la professió hotel·lera, progressivament en establiments de més categoria, però en cap

Un cartell típic de la primera època del Ritz. A dalt, Xavier Cugat, un client fix de l'hotel.



*Al hotel Ritz
 con el mayor afecto
 y simpatía -
 Alf Jordán
 Reis 1980 ay!*

Els mots que Josep Pla
 va escriure l'any 1980
 en el Llibre d'Honor
 de l'hotel.

d'ells s'assolien els nivells que Ritz desitjava. Finalment va decidir crear la seva pròpia identitat hotelera basada en els següents punts, que sintetitzem: un excel·lent nivell gastronòmic ofert en un espai elegant i acollidor, un servei de menjador de la millor qualitat i uns professionals impecables; unes cuines en les quals es pogués treballar còmodament; cambres amb el caliu de la llar; que el vestíbul de l'hotel esdevingués una prolongació de la casa del client; dotació de personal suficient per oferir una atenció personalitzada; decoració d'alt nivell artístic; garantir el servei al client les 24 hores del dia i conèixer els clients per garantir aquest servei personalitzat.

Actualment, segons el llibre *El Ritz de París*, de Mark Boxer, «potser hi ha uns sis hotels Ritz que conserven les grans tradicions de Cesar Ritz: els de Barcelona, Boston, Lisboa, Londres, Madrid i París». Cal dir que a l'Estat espanyol només funcionen amb aquest mític nom els dos establiments destacats en la llista.

Dos directors gironins

En aquests 80 anys, dos professionals gironins han tingut les màximes responsabilitats del Ritz barceloní: dos empordanesos forjats en l'emblemàtic Hostal de la Gavina de S'Agaró. L'un, el ganxo Salvador Palmada, va explotar i dirigir l'establiment entre els anys 1968 i 1976. Professional extraordinari, amb una formació internacional en hotels com el Georges V de París i el Savoy de Londres i, com hem dit, en l'establiment de la badia de

S'Agaró, «era absolutament meticulós en el servei que s'oferia al client i tenia una gran habilitat a donar un tracte exquisit i a establir-hi una relació humana», segons se'ns explica en el llibre d'aquests 80 anys del Ritz.

Alfons Jordán és l'altre empordanès que ha estat director de l'emblemàtic hotel. També amb formació internacional, figura en la relació de «professionals remarcables», com és qualificat en aquesta història de l'establiment. Un detall: Alfons Jordán va recuperar en els menús de la casa els plats de cuina catalana. Si en la seva etapa de director de La Gavina va portar La Principal de la Bisbal als Festivals de Senya Blanca, al Ritz –amb la «complicitat» d'un client fix del Ritz, el gironí Xavier Cugat–, també l'escudella i carn

d'olla, les faves a la catalana i fins el modest pa amb tomàquet s'incorporaren a l'oferta gastronòmica de l'hotel. I una nota final: Alfons Jordán és l'actual director del Ritz de Madrid, on també exerceix d'empordanès.

Els clients

Evidentment, tractar de fer una llista dels gironins que han estat clients d'aquest establiment depassa abastament l'espai i l'objecte d'aquesta crònica. En el decurs d'aquests 80 anys de servei s'han recollit un seguit de llibres en els quals han deixat testimoni els clients més notables. Hem fet una selecció de tres noms gironins: Josep Pla, Xavier Cugat i Salvador Dalí. Tres artistes prou diferents.

Pla, que també era un personatge cosmopolita, sabia apreciar un bon servei i, encara més, una bona cuina. Primer per motius professionals, en la seva etapa de periodista, i després com a escriptor consagrat, es va hostatjar al Ritz. No oblidem que en els salons de l'establiment es concedeix cada nit de Reis, entre altres guardons, el Premi Josep Pla. El text de l'escriptor de Llofriu és de 1980 i s'enceta en castellà: «Al hotel Ritz con el mejor afecto y simpatía», i finalitza amb una nota del tot planiana: «Reis 1980, ay!».

Salvador Dalí es limità a signar en la seva estada de 1958. En canvi, Cugat, un resident habitual, li dedicà un dels seus populars dibuixos amb gosset inclòs i la frase «Ahora son 90 años. Viva el Ritz». Per tant podem datar l'original de l'any 1990.

Hem apuntat el protagonisme de Girona en la trajectòria d'aquest establiment que ara fa 80 anys, des que un polític de casa nostra el va fer possible, com ha estat dignament recordat. Tal volta s'hauria de dir: «Gràcies, don Francesc!».

J. VICTOR GAY

Salvador Dalí, en una de les seves estades, es va fer "servir" a la seva cambra aquest cavall dissecat, que va oferir a Gala.

